

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 4/3

27 հունվարի 2017թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 11.11.2016թ. թիվ 309/7 որոշման դեմ:

Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի գանգատում բերված փաստարկները.

Փոստային ծառայության միջոցով ստացվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 11.11.2016թ. թիվ 309/7 որոշումը (այսուհետ նաև որոշում կամ վարչական ակտ), որով Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանից որոշվել է գանձել 300.000 դրամ պարտավորության գումար:

Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանը գտնում է, որ 11.11.2016թ. թիվ 309/7 վարչական ակտն անօրինական է և պետք է չեղյալ համարվի (ճանաչվի անվավեր)՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Վարչական ակտում նշված է, որ 300.000 ՀՀ դրամի պարտավորություններն առաջացել են 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ստուգման ակտով: Այսինքն, վարչական ակտով Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանից գանձման է առաջադրվել մի գումար, որն արդեն իսկ լրացուցիչ գանձման է առաջադրված եղել մեկ այլ՝ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ստուգման ակտով: Ի դեպ, 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ստուգման ակտը դատական կարգով վիճարկվում է, և դրա վերաբերյալ դեռևս չկա օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ: Սակայն վերը նշված փաստերը վարչական վարույթն իրականացնող մարմնի կողմից ընդհանրապես հաշվի չեն առնվել:

Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է գումարային պարտավորություն առաջադրող վարչական ակտերի հարկադիր կատարման երկու եղանակ՝ դատական և արտադատական: Թե դատական, թե արտադատական կարգով վարչական ակտի հարկադիր կատարման համար անհրաժեշտ է, որպեսզի առկա լինի անբողոքարկելի դարձած և հանրային իրավական դրամական պահանջ առաջադրող վարչական ակտ: Ըստ այդմ, եթե որևէ ակտ համապատասխանում է վարչական ակտի բնորոշմանը, վարույթի մասնակցին առաջադրվում է դրամական պահանջ և դարձել է անբողոքարկելի՝ ենթակա է հարկադիր կատարման:

Տվյալ դեպքում 19.07.2016թ. կազմված թիվ 2133276 ակտը վարչական ակտ է: Այդ ակտով առաջադրվել է հանրային դրամական պահանջ տուգանքի տեսքով: Նման պայմաններում 19.07.2016թ. կազմված թիվ 2133276 ակտն անբողոքարկելի դառնալու դեպքում ոչ միայն առկա չէր լինի որևէ արգելք այն հարկադիր կատարելու համար (ինչպես դատական, այնպես էլ արտադատական), այլև սահմանված կարգով նախաձեռնության դրսևորման պարագայում այն ենթակա կլիներ հարկադիր կատարման:

Տվյալ դեպքում հաշվի չի առնվել, որ որևէ անհրաժեշտություն չի եղել ընդունել «Հարկ վճարողից ժամանակին չվճարված հարկային պարտավորությունների գծով վճարման ենթակա գումարը գանձելու մասին» թիվ 309/7 որոշումը:

Վարչական ակտն ըստ էության որևէ նոր հարց չի կարգավորել, այլ ընդամենը կրկնել է 19.07.2016թ. կազմված թիվ 2133276 ստուգման ակտով արդեն իսկ որոշված

հարցը, այն է՝ ԱԶ Աղվան Գրիգորյանը պարտավոր է պետական բյուջե վճարել տուգանքի որոշակի գումար:

Տվյալ դեպքում վարչական մարմնի կողմից վարչական ակտին ուղղված գործողությունները (վարչարարությունը) համահունչ չէ իրավական որոշակիության սկզբունքին, որի համաձայն ցանկացած խնդիր պետք է ստանա մեկ լուծում, որը սահմանված կարգով վերջնական դառնալու պարագայում այլևս չպետք է վերաբացվի: Իսկ վարչական մարմինը, հարուցելով նոր վարչական վարույթ արդեն իսկ ավարտված և սահմանված կարգով ոչ իրավաչափ չճանաչված հարցի վերաբերյալ, կասկածի տակ է դրել 19.07.2016թ. կազմված թիվ 309/7 ակտով տրված լուծումը: Իսկ դա հնարավոր է միայն բողոքարկման վարույթի շրջանակներում: Արդյունքում վարույթի մասնակցի համար անկանխատեսելի է դառնում ընդունված վարչական ակտի հետագա ճակատագիրը, եթե վարչական մարմինը հնարավորություն ունենա նորից քննարկելու արդեն իսկ քննարկված հարցը:

Բացի այդ, «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի համաձայն՝ հարկային պարտավորությունների զծով գումարների վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում հարկային մարմինը կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը որոշում է կայացնում հարկ վճարողից ժամանակին չվճարված գումարը գանձելու վերաբերյալ և այդ մասին պատշաճ ծանուցում վերջինիս: Իսկ նույն օրենքի 16-րդ հոդվածի համաձայն հարկային պարտավորությունը ներառում է հարկերի (այդ թվում՝ թաքցված կամ պակաս ցույց տրված հարկվող օբյեկտի համար նախատեսված), ինչպես ևս հարկային օրենսդրությունը և Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային հարաբերությունները կարգավորող մյուս իրավական ակտերը խախտելու համար հաշվարկված՝ հարկային օրենսդրությամբ սահմանված տույժերի և տուգանքների գումարների վճարումը:

Այս դեպքում նաև հարկային և մաքսային մարմինների հանձնաժողովն է արտահայտել այն իրավական դիրքորոշումը, որ «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված տուգանքը չի կարող հանդիսանալ հարկային պարտավորություն, հետևաբար չի կարող կայացվել նաև նմանատիպ տուգանքի գումարի գանձման վերաբերյալ որոշում:

Գանգատում բերված են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 57-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 37-րդ հոդվածի, 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, 70-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 71-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի, 74-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները:

Վերոգրյալից հետևում է, որ վարչական մարմնի գործողություններն իրավաչափ չեն եղել, հետևապես պետք է փաստել, որ նման վարչարարության արդյունքում կազմված ակտն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ:

Տվյալ դեպքում առկա է վիճարկվող վարչական ակտն անվավեր ճանաչելու իրավական և փաստական հիմքերը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով, գանգատաբերը խնդրում է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 11.11.2016թ. թիվ 309/7 որոշումը չեղյալ համարել (անվավեր ճանաչել):

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետը, քննարկելով Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ համաձայն հարկային մարմնում առկա անձնական հաշվի քարտերի տվյալների 12.10.2016թ. դրությամբ նրա չկատարված պարտավորությունները կազմում են 306.627 դրամ, որից եկամտային հարկ 6.627 դրամ, հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտման համար նշանակված տուգանք 300.000 դրամ:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչությունում հարուցվել է վարչական վարույթ Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի չկատարված պարտավորությունները գանձելու վերաբերյալ, որի մասին վերջինս 17.10.2016թ. պատշաճ կերպով ծանուցվել է: Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանը 18.10.2016թ. ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության 7-րդ բաժին ներկայացրել է գրություն, որով հայտնել է, որ որևէ կերպ ծանուցված չէ վարչական մարմնի նախաձեռնության համար հիմք հանդիսացած այն գործողության մասին, որը կարող էր առիթ հանդիսանալ տվյալ վարչական վարույթի հարուցման համար:

Տվյալ դեպքում ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտով հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնները խախտելու համար Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի նկատմամբ նշանակվել է տուգանք՝ գումարով 150.000 դրամի չափով, որը սահմանված ժամկետում չվճարելու հետևանքով կրկնապատկվել է: Ակտը փոստային ծառայության միջոցով ուղարկվել է Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանին, սակայն ծրարը ետ է վերադարձվել «Հրաժարվում եմ» և «Մերժված» նշումներով: Հիմք ընդունելով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի թիվ ՎԴ6/0030/05/09 և ՎԴ/2068/05/08 վարչական գործերով կայացված որոշումները, ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտը համարվել է սահմանված կարգով ուժի մեջ մտած վարչական ակտ:

Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի կողմից կատարվել է մասնակի վճարում, որի հետևանքով 10.11.2016թ. դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով նրա պարտավորությունները կազմել են 300.000 դրամ:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 55-րդ, 56-րդ, 58-րդ, 88-րդ հոդվածների դրույթներով ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի կողմից 11.11.2016թ. ընդունվել է թիվ 309/7 որոշումը (այսուհետ նաև՝ Որոշում) Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանից 300.000 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին:

Տվյալ դեպքում Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանից 300.000 դրամ պարտավորության գումար գանձելու մասին Որոշում կայացվելու համար հիմք է հանդիսացել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտը: Այսպես, ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 16.06.2016թ. թիվ 2133276 հանձնարարագրի համաձայն Ա/Ձ Աղվան Գրիգորյանի մոտ կատարվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտը, որով կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ

օրենքի 11-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը՝ գումարով 150.000 դրամի չափով: Նշված տուգանքի գումարը ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված երկամսյա ժամկետում չվճարելու հետևանքով, այն կրկնապատկվել է:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտով առաջադրված տուգանքն Որոշմամբ գանձման առաջադրվելու վերաբերյալ հարկ է նշել հետևյալը.

«Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1-րդ հոդվածի համաձայն՝ հարկային պարտավորությունների գծով գումարների վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում հարկային մարմինը կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը որոշում է կայացնում հարկ վճարողից ժամանակին չվճարված գումարը գանձելու վերաբերյալ և այդ մասին պատշաճ ծանուցում վերջինիս:

Տվյալ դեպքում հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 19.07.2016թ. թիվ 2133276 ակտով առաջադրված պատասխանատվության միջոցը, այն է՝ «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածով նախատեսված տուգանքը, չի հանդիսանում հարկային պարտավորություն, հիմք՝ «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի դրույթները: Հետևապես Որոշմամբ նշված պարտավորության գումարը չէր կարող գանձման առաջադրվել:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա) կետի դրույթներով Հանձնաժողովը գտնում է, որ գանգատը ենթակա է բավարարման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի, «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 49-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո ր ո շ ու մ է՝

Անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ իրավաբանական վարչության պետի 11.11.2016թ. թիվ 309/7 որոշումը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝



Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ